

Türkiyenin Dış Borcu

Tarih: 18.02.2014 / Ali Rıza Akbulut (Yeminli Mali Müşavir. E. Baş Hesap Uzmanı. Referans Bağımsız Denetim ve Danışmanlık A.Ş.) - 18.02.2014

Bir ülkenin dış borç stoku ve bu borcun geri ödeme gücü, dış yükümlülükler ve döviz cinsi likit varlıklar dikkate alınarak birlikte değerlendirilmelidir. Bu nedenle dış yükümlülüklerin, uluslararası rezervler ve döviz cinsi mevduatlar gibi likit varlıklarla netleşmesi yolu ile hesaplanan “Net Dış Borç Stoku”, dış borç ödemelerinin ifa edilmesi için önemli bir gösterge olarak alınmaktadır.

Kamu kesimi brüt borç stoku ise, bir ülkede kamu kesimini oluşturan ve kendi başına borçlanma yetkisi bulunan kurumların o güne kadar aldığı ve henüz geri ödemediği borçların anaparası ile o gün itibarıyla tahakkuk etmiş faizlerinin toplamını gösterir. Dolayısıyla, “Kamu Net Borç Stoku” göstergesini hesaplayabilmek için kamu brüt borç stokundan Merkez Bankası net varlıklarını, kamu mevduatını ve İşsizlik Sigortası Fonu net varlıkları düşülmesi gerekir.

Kamu net borç stok rakamları özellikle 2002 den bu yana önemli bir gelişme kaydetti. Bu konuda esas alabileceğimiz en önemli referans Maastricht kriterleridir ki bu kriterler, 9-10 Aralık 1991 tarihinde imzalanarak 1 Ocak 1993'de yürürlüğe girmiş ve ABye üye ülkelerin Ekonomik ve Parasal Birliğe katılabilmeleri için gerekli şartları bu kriterle göz önüne alınarak belirlenmektedir. Söz konusu kriterlerin en önemlilerinden biri de üye ülke devlet borçlarının GSYİH'sına oranının %60ı geçmemesi koşuludur.

Türkiye bu konuda 2002 yılından itibaren önemli adımlar atmış ve özellikle kamunun dış borcu anlamında oldukça olumlu bir tablo çizmiştir. Söz konusu Maastricht kriterlerine göre 2012 yılı sonu itibari ile %60 ın oldukça altında %36,2 seviyesinde gerçekleşen kamu dış borç rakamı, 2013 yılı sonunda da daha da aşağıda gerçekleşecektir. Her ne kadar içinde bulunduğumuz ortamda döviz kurlarındaki değişime paralel olarak 2014 yılı için bu oranın yükselmesi beklense de yine de bu durumda dahi AB üyesi ülkelere göre Türkiye oldukça olumlu durumdadır.

Türkiyenin brüt borç stoğunda ise kamu dış borcu kadar olmasa da benzer bir tabloyla karşı karşıyayız. Burada özel sektör borçları da devreye girmektedir.

Dış borç rakamlarında sayısal büyüklükten daha çok alınan borçların nerede ve nasıl kullanıldığı önemlidir. Yani verimli alanlara yönelmiş dış kaynağın elbette ekonomi üzerinde olumlu etkisi olacaktır. Ancak her halükarda alınan dış borçların faiz ve vadeleri o ülkenin yararına olacak şekilde optimal ölçülerde ayarlanmalıdır. Bu arada Türkiye'nin toplam dış borç faiz ödemelerinin GSYH ya oranı %2,8 lerden %1,2 lere gerilemiş durumdadır. Ve borç geri ödeme süreleri uzun vadeye yayılmış durumda. Yani göstergeler bu yönden de gayet olumlu.

Ayrıca istatistikler dikkatlice incelendiğinde dış borcun GSYH ya oranı ile büyüme oranları arasında tamamen birebir ancak ters yönlü bir ilişki mevcuttur.

Kaynak: www.MuhasebeTR.com

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA